

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

30 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Nicolae Gordilă și Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19 iulie 2013, declarat de către petiționarul, Crețu Serghei.

CONSTATĂ:

1. Petiționarul, Crețu Serghei, la 10 iunie 2013, a depus plîngere judecătorului de instrucție al Judecătoriei Ungheni, prin care a solicitat, în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, anularea ordonanței Procurorului General, Valeriu Zubco, din 07 noiembrie 2012, cu privire la:

- anularea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 27.12.2010 emisă de către procurorul în Procuratura r-lui Ungheni, Veaceslav Toderiță și ordonanței procurorului adjunct al Procuraturii r-lui Ungheni, Oleg Potînga, din 19.05.2011 de respingere a plîngerii;

- anularea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 10.09.2011 emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Sergiu Moraru;

- anularea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 23.09.2011, emisă de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Grigore Dântu și ordonanței procurorului adjunct al Procurorului mun. Chișinău, Vladimir Lupu, din 02.11.2011, de respingere a plîngerii;

- începerea urmăririi penale în baza art. 191 alin. (5) Cod penal.

În motivarea plîngerii sale petiționarul a invocat, că faptele stabilite și emise în ordonanțele menționate au fost minuțios dobîndite și examinate de colaboratorii CPR Ungheni, în perioada mai mult de 8 luni. Culmea comiterii ilegalității din partea fostului Procuror General, Valeriu Zubco, a fost faptul că ordonanțele menționate au fost menținute ca legale prin încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție a judecătoriei Ungheni din 10.06.2011. Mai mult ca atît în ordonanța din 07.11.2012 nu a fost stabilit nici un fapt ori motiv, care ar servi drept temei de anulare a ordonanțelor procurorilor, Toderiță V. și Potînga O.

În realitate temeiul emiterii ordonanței din 07.11.2012 este atragerea intenționată a atenției organelor de drept, de la problema principală bazată pe implementarea uneia din formele atacurilor raider, în urma înțelegerilor criminale între demnitarii de stat din cadrul Ministerului Economiei și a persoanelor cointeresate, în SA „Calcar-Granit”, care a fost nelegitim ocupată, lichidată cu distrugerea contabilității și evacuarea bunurilor.

2. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Ungheni din 18 iunie 2013, plîngerea lui Crețu S., a fost remisă pentru examinare judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău.

3. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19.07.2013, plîngerea lui Crețu S. cu privire la declararea nulă a ordonanței Procurorului General, Valeriu Zubco, din 07.11.2012, a fost respinsă ca neîntemeiată.

4. În motivarea soluției adoptate, instanța de judecată a menționat, că ulterior emiterii încheierilor judecătoriei Ungheni din 10.06.2011 și judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28.12.2011, cît și ordonanței din 10.09.2011 de neîncepere a urmăririi penale emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție, Moraru S., s-a dispus Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției efectuarea reviziei pe activitate economico-financiară a SA "Calcar-Granit", pentru perioada anilor 2000-2010.

Conform reviziei economico-financiară tematică la SA „Calcar Granit” în perioada 01.01.2000-31.12.2011, s-a stabilit că contrar Legii contabilității nr. 426-XIII din 04.04.1995, nr.113-XVI din 27.04.2007, Societatea nu a asigurat păstrarea documentelor contabile, din care cauză revizia a fost efectuată în baza documentelor acumulate de la administrator, lichidatori, organele abilitate și în urma controalelor reconvenționale;

- Cu încălcarea art. 18 al Legii nr. 1265-XIV din 05.10.2000, cu privire la înregistrarea de stat a întreprinderilor și organizațiilor, ex directorul, Crețu Serghei, nu a înregistrat la Camera Înregistrării de Stat, modificările ce țin de schimbarea directorului;

- Contrar Hotărîrii Băncii Naționale nr. 415 din 30.12.1999 referitor la aprobarea *Regulamentului privind deschiderea și închiderea conturilor la băncile din Republica Moldova*, Banca Socială filiala Ungheni, a permis efectuarea modificărilor în fișa cu specimente de semnături și amprenta ștampilei a Societății, fără documente de confirmare, în așa mod d-na, Crețu Angela, președintele Consiliului Societății fără a avea împuterniciri și prin denaturare a informației, efectua operațiuni bancare ale societății.

Neasigurarea evidenței contabile, integrității bunurilor Societății, comercializarea mijloacelor fixe fără evaluarea valorii de piață, efectuarea transferurilor nejustificate au contribuit la cauzarea prejudiciului Societății, în sumă totală de 1 786 046 lei.

Revizia economico-financiară tematică la SA „Calcar Granit" pentru perioada 01.01.2000-31.12.2011, constituie fapte recent descoperite și respectînd dispoziția art. 274 Cod de procedură penală, la 07.11.2012 s-a anulat ordonanța din 27.12.2010 de neîncepere a urmăririi penale emisă de procurorul în procuratura r-lui Ungheni, Toderiță V. și ordonanța procurorului r-lui Ungheni, Potînga O., din 19.05.2011 de respingere a plîngerii; s-a anulat ordonanța din 10.09.2011 de neîncepere a urmăririi penale emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție, Moraru S.; s-a anulat ordonanța din 03.09.2011 de neîncepere a urmăririi penale emisă de procurorul în procuratura mun. Chișinău, Dîntu G. și ordonanța procurorului adjunct al mun. Chișinău, Lupu V., din 02.11.2011 de respingerea plîngerii și cu începerea urmăririi penale în baza art. 191 alin. (5) Cod penal.

Totodată, instanța de judecată a menționat, că nu este pasibilă de a fi atacată ordonanța privind pornirea urmăririi penale; ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, învinuit; ordonanța prin care s-a dispus efectuarea expertizei. Aceste acte procedurale sunt niște procedee legate de desfășurarea normală a urmăririi penale și însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, punerea persoanei sub învinuire, dispunerea efectuării unei expertize nu afectează prin sine însăși careva drepturi sau libertăți constituționale. Acestea sunt niște măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea, și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunilor menționate.

Hotărârea organului de urmărire penală privind declanșarea procesului penal nu este susceptibilă controlului judiciar și datorită faptului că această hotărâre nu este definitivă și constituie doar începutul urmăririi penale, care în continuare duce la punerea sub învinuire a unor persoane și care se finalizează cu terminarea urmăririi penale și întocmirea rechizitoriului sau cu încetarea urmăririi penale în temeiul prevăzut de Codul de procedură penală. După terminarea urmăririi penale cu întocmirea rechizitoriului, materialele cauzei se înaintează în judecată.

Prin pornirea urmăririi penale, nu s-a stabilit că petiționarului Crețu S. să-i fi fost încălcate drepturile sau libertățile constituționale.

La fel, dispoziția art. 313 Cod de procedură penală, nu stipulează că ordonanța de începere a urmăririi penale poate fi contestată la judecătorul de instrucție.

În conformitate cu prevederile art. 313 alin. (6) Cod de procedură penală, încheierea a devenit irevocabilă.

4. Nefiind de acord cu încheierea menționată, petiționarul Crețu S., o contestă cu recurs în anulare, în care solicită casarea acesteia și dispunerea anulării ordonanței Procurorului General, Zubco Valeriu, din 07.11.2012, ca ilegală.

În motivarea recursului său, petiționarul invocă, că:

- în cadrul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de 1 an de la intrarea în vigoare a ordonanțelor de încetare a urmăririi penale sau scoaterea persoanei de sub învinuire, însă ordonanțele anulate de Procurorul General, Zubco Valeriu, la 07.11.2012, au fost emise mai târziu de un an;

- ordonanțele emise la 27.12.2010 și 19.05.2011 de către procurorii Procuraturii r-lui Ungheni, Toderiță V. și respectiv, Potînga O., au fost menținute ca legale prin încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție al Judecătoriei Ungheni din 10.06.2011. Iar ordonanțele emise la 03.09.2011 și 02.11.2011 de către procurorii Procuraturii mun. Chișinău, Dîntu G. și respectiv, Lupu V., au fost menținute ca legale prin încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție al Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28.12.2011;

- Procurorul General, nefiind de acord cu încheierile irevocabile sus menționate ale judecătorilor de instrucție, urma să le conteste cu recurs în anulare în conformitate cu art. 452 Cod de procedură penală;

- emiterea ordonanței din 07.11.2012, a avut scopul de a susține informația incorectă descrisă în nota informativă a ministrului Economiei adresată Prim

Ministrului R Moldova, care a fost urmată de prezentarea din partea petiționarului a unei adresări cu documente probatorii;

- judecătorul de instrucție al Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău ce a adoptat încheierea irevocabilă din 19.07.2013, și-a expus părerea sa în altă logică analitică prin încheierea irevocabilă adoptată la 28.12.2011;

- incorect au fost apreciate materialele prezentate ca probe.

5. Verificând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrilor judecătorești irevocabile *după epuizarea căilor ordinare de atac*.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la *judecarea cauzei*, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Astfel, instanța de recurs remarcă, că dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărîrilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărîrile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II a Codului de procedură penală – adică calea apelului și a recursului ordinar.

Din interpretarea dispozițiilor legale sus expuse, în raport cu speța dată rezultă, referitor la încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea reglementată de art. 313 Cod de procedură penală, că aceasta nu cade sub incidența categoriilor de hotărîri irevocabile prevăzute de alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva încheierii judecătorului de instrucție, care este irevocabilă, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărîre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Totodată, Colegiul precizează că, în rezultatul modificărilor și completărilor Codului de procedură penală prin Legea nr. 66 din 05.04.2012, care a intrat în vigoare la 27.10.2012, prevederile alin. (2) și (3) din art. 452 Cod de procedură penală au fost abrogate.

Pînă la abrogare, alin. (3) al art. 452 Cod de procedură penală, prevedea dreptul persoanelor menționate la alin. (1) art. 313 Cod de procedură penală, precum și Procurorul general și adjuncții lui, de a declara recurs în anulare împotriva încheierilor irevocabile a judecătorului de instrucție cu privire la pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale,

clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale în cazurile prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală.

Prezentul recurs în anulare, supus examinării a fost depus la 17 ianuarie 2014, așadar după intrarea în vigoare a legii sus menționate.

În art. 3 Cod de procedură penală, este stipulat că în desfășurarea procesului penal se aplică legea procesuală care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă, cu condiția că caracterul ultraactiv se reglementează expres în legea nouă.

Cele menționate denotă faptul, că încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19 iulie 2013, adoptată în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală, nu este incidentă categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute de art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, care pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Reieșind din prevederile art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

6. În conformitate cu art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19 iulie 2013, declarat de către petiționarul, **Crețu Serghei**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 mai 2014.

Președinte:

Petru Ursache

Judecători:

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti